

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
21–22 травня 2026 р.

**ESSENTIAL ISSUES OF LANGUAGE AND LITERATURE
FUNCTIONING IN MODERN POLY CULTURAL SOCIETY**
Proceedings of the Xth international scientific-practical conference
21–22 May 2026

Запоріжжя, 2026

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Мукачівський державний університет
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Приватна установа «Інститут прикладної педагогіки»
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ГО «Прогресильні»
Бюро перекладів TUE-Translate
Liepaja Academy of Riga Technical University (Latvia)
Stefan cel Mare University of Suceava (Romania)
Konstantin Preslavsky University of Shumen (Bulgaria)
Public Organization «Mittetulundusühing VitaTiim» (Estonia)
Georgetown University (USA)
Escola Secundária Fernando Lopes Graça (Cascais, Portugal)
Institute of Lithuanian Scientific Society (Lithuania)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
21–22 травня 2026 р.

**ESSENTIAL ISSUES OF LANGUAGE AND LITERATURE
FUNCTIONING IN MODERN POLY CULTURAL SOCIETY**
Proceedings of the Xth international scientific-practical conference
21–22 May 2026

Запоріжжя, 2026

Рекомендовано до друку

Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 17 від 23.06.2026 р.)

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор;

Наталя Глебова – доктор соціологічних наук, професор;

Тетяна Сіроштан – кандидат філологічних наук, доцент;

Юлія Надольська – кандидат педагогічних наук, доцент;

Сергій Пачев – кандидат історичних наук, доцент;

Олег Предместников – доктор юридичних наук, професор;

Тетяна Коноваленко – кандидат педагогічних наук, доцент;

Зоя Митяй – кандидат філологічних наук, доцент;

Людмила Афанасьева – кандидат філософських наук, доцент.

A43 Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 21–22 травня 2026 р.). Запоріжжя: Видавництво МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2026. 334 с.

У збірнику оприлюднено матеріали учасників конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві», яка відбулася 21–22 травня 2026 р.

Збірник призначено для наукових працівників, студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів різних рівнів.

У тезах збережено орфографію та пунктуацію авторів.

За достовірність та оригінальність матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 81'24:316.74 (06)
© Авторський колектив, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА	10
<i>Деменєва О. В., Камішова Т. М.</i> Методологічний інструментарій дослідження сучасного політичного дискурсу: лінгвістичний аспект	10
<i>Зигало Є. А.</i> Мовна рефлексія в інтернет-просторі.....	14
<i>Журавель І. В.</i> Особливості використання складних речень у художній прозі Василя Слапчука	17
<i>Котенко О.В.</i> Стилiстична функція конотативної лексики у творах Ірен Роздобудько	22
<i>Митяй З. О.</i> Маркування гендерної чутливості фемінітивів у сучасному мовленні	27
<i>Сіроштан Т. В.</i> Твори А. Крісті як джерело вивчення лексики детективного жанру	31
<i>Стрельнікова В.О.</i> Лінгвістична репрезентація сексизму в сучасній англійській мові	35
СЕКЦІЯ 2. ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ У СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ	38
<i>Білобровська К. О.</i> «Рубікон» персонажів творів Б. Антоненка-Давидовича.....	38
<i>Жигоренко І. Ю.</i> Нові імена в німецькій літературі: Тіян Сила	44
<i>Колесникова Л. Л.</i> Вербалізація концепту «дім» у народнопісенному дискурсі	48
<i>Колінько О. П.</i> Українська література і глобалізація: pro et contra	51
<i>Мажара Н. С.</i> Своєрідність позицій наратора у спогадах Д. Стельмаха «Скелети в письменницьких шафах»	56
<i>Огульчанська О. А.</i> Між коханням і архівом: онтологія речей і суб'єктивного часу в романі Орхана Памука “Музей невинності”	61
<i>Татарган В. О.</i> «Пісня про рушник» А. Малишка: гендерний аспект музичної інтерпретації поезії	64

<i>Толстеньова Я. С.</i> Трансформація художнього слова в сучасній музиці (на прикладі вірша В. Симоненка «Ти знаєш, що ти – людина»)	67
<i>Khalabuzar O.</i> Comparative analysis of phonetic and stylistic features of the political rhetoric of Donald Trump and Kamala Harris	71
СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	75
<i>Байтерякова Н. Ю.</i> Лексичний компонент і перекладацькі стратегії викладання теми “Human Rights” для студентів-філологів	75
<i>Бутрим О. В.</i> Створення ситуацій успіху на уроках англійської мови	80
<i>Воровка М. І.</i> Культура професійного мовлення викладачів і викладачок як складник педагогічної майстерності	83
<i>Глазкова І. Я., Михальова М. С.</i> Від тривоги до залученості: соціально-емоційне навчання у вивченні мов	85
<i>Кардашова О. Г.</i> Гейміфікація навчання англійської мови із застосуванням ІІІ-технологій	89
<i>Кравчук А. В., Сіроштан Т.В.</i> Роль інтерактивних завдань з риторики на уроках української мови в старших класах.....	94
<i>Лемещенко-Лагода В. В.</i> Метод TBL як засіб формування іншомовної професійної компетентності здобувачів економічних спеціальностей	97
<i>Myroievska A., Nadolska Yu.</i> The use of YouTube video hosting as a means of lexical semantization in English lessons for senior students	101
<i>Надольська Ю.А., Єніфанцева Л.А.</i> Розвиток креативного письма здобувачів у процесі вивчення німецької мови в закладах вищої освіти	104
<i>Нищета В. А.</i> Ключова компетентність навчання впродовж життя в новій українській школі й мовленнєва основа її	107
<i>Поповська К. М.</i> Гейміфікація як засіб формування іншомовної граматичної компетентності старшокласників	113
<i>Сверлович В. І., Надольська Ю. А.</i> Розвиток писемної компетентності старшокласників у процесі навчання англійської мови з використанням блогівих технологій	117

<i>Сєчіна Т. В.</i> Внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки у навчанні в профільній середній школі виражальних риторичних засобів	122
<i>Хоменко Н. Д.</i> Рок-музика як інноваційний ресурс у формуванні іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти	127
<i>Шершньова О.В.</i> Викладання української мови в умовах полікультурного середовища: інноваційні підходи	131
СЕКЦІЯ 4. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	135
<i>Баранцова І. О.</i> Особливості англійської літератури ХХ–ХХІ століть та проблеми її перекладу	135
<i>Бєляєв А. О., Камішова Т. М.</i> Локалізація відеоігор як різновид аудіовізуального перекладу	138
<i>Зіненко Н. В.</i> Teaching consecutive interpretation as a technique for multilevel events	142
<i>Кадуліна І. С., Камішова Т. М.</i> Перекладацькі трансформації у перекладі правових актів ЄС у сфері оподаткування.....	145
<i>Камішова Т.М.</i> Структура термінополя «CRIMES» та перекладацькі підходи до його відтворення	152
<i>Приходько І. М.</i> Види асиметрії у міжкультурній комунікації	155
<i>Сахацька О. О.</i> Проблеми перекладу в сучасному суспільстві та їх вплив на медіаграмотність учнів закладів загальної середньої освіти	161
<i>Стародуб А. А., Камішова Т. М.</i> Метафора та її переклад у романі В. Е. Шваб «Незриме життя Адді Лярю»: перекладознавчий аналіз	164
СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ СТУДІЇ У ФОКУСІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК	168
<i>Avramenko R. V.</i> Feminatives in the Ukrainian language as a tool of gender sensitivity and European integration: experience of teaching foreign languages	168
<i>Асанова О. В.</i> Європейські освітні стандарти у підготовці майбутніх учителів початкової школи	172

Береговий А. Д. Інтеграція STEM-освіти в початковій школі: європейський досвід та українські перспективи	176
Bespalova N. S. The European integration vector of primary education development in Ukraine	179
Havrylenko R. S. AI, VR, AR in the EU: best EU practices for Ukraine	183
Галь Б.О. Зауваги до класифікації «додержавних політичних спільнот» М. ван Кревельда	186
Голуб О. В. Англомовні тексти як інструмент виховання ключових європейських цінностей у старшій школі	190
Гончарова О. А., Маслова А. В. Модуль Жана Моне як інструмент поширення європейських цінностей у вищій педагогічній освіті України	194
Goriachkin P. Development and implementation of software for industrial Wi-Fi network monitoring	197
Гулевич І.С. Сучасні кіберзагрози веб-додатків: європейський контекст..	199
Гулевич С. Ю. Flutter vs React Native: європейський контекст кросплатформної розробки	203
Zaretskyi R. D. Enterprise personnel development under conditions of Ukraine`S European integration	207
Коноваленко Т. В. Потенціал міжнародних проєктів щодо вдосконалення міжкультурної комунікації і полікультурного освітнього контексту	211
Крилова А.М., Шкода Н.А. Цифровізація музейної освіти: європейський досвід та українські практики	214
Lukianova M. I. Gamification in education as a tool for engaging students: experiences from European Union countries	218
Маслова М.М. Євроінтеграційні процеси як чинник формування ціннісних орієнтацій молоді	222
Нікітічев Д. В. Роль учителя у реалізації дитиноцентрованого навчання: європейський досвід	226
Пачев С. І., Пачева В. М. Роль Вишеградської групи у євроінтеграції Польщі, Словаччини, Угорщини та Чехії	230

<i>Подшивалкіна В.</i> Російськомовний дискурс на пострадянському просторі: соціологічне дослідження випадку	233
<i>Помазан Д.Ю.</i> Проблематика деколонізації, культурного релятивізму та прав людей під час викладання історії Європейського Союзу	238
<i>Примін А. М.</i> Джузеппе Мацціні як ідеолог італійського націоналізму ...	241
<i>Прудіус О. Л.</i> Вплив європейських цінностей на суспільно-політичні процеси Галичини під час “Весни народів”	244
<i>Романова В.В.</i> Інноваційні підходи до навчання іноземної мови в початковій школі: європейський досвід	247
<i>Самойлов С. М.</i> Гейміфікація навчання як новітня європейська практика	250
<i>Степаненко К. А.</i> Розвиток англomовної компетентності в говорінні старшокласників: порівняльний аналіз державних стандартів України та CEFR	253
<i>Тахтарова М. Г.</i> Формування англomовної лексичної компетентності старшокласників відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти	257
<i>Федюніна О.І.</i> Європейські цінності як мета і ресурс підготовки сучасного вчителя української мови та літератури	261
<i>Шубін Є.О.</i> Педагогічні підходи до формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти в умовах євроінтеграції	264
СЕКЦІЯ 6 ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	268
<i>Андрющенко О. Ю., Вишневський О. О.</i> Мова як простір гідності, гуманізму та життєстійкості в умовах війни: соціально-філософський вимір...268	
<i>Глебова Н. І., Синягівська В. Г.</i> Полікультурне суспільство та технології життєстійкості: мовні, соціальні та екологічні виміри в умовах війни	275

<i>Глинська Л. Ф., Горностаї Д. В., Черненко Є. О.</i> Мова як філософсько-правовий чинник збереження ідентичності в умовах війни та вимушеного переміщення	279
<i>Глушков Д. В.</i> Вплив алгоритмічних фільтрів на трансформацію мовної комунікації та когнітивну автономію суб'єкта в епоху постправди	283
<i>Дурдо О.І.</i> Інформаційна війна в Україні: філософсько – правові аспекти впливу на суспільну свідомість	286
<i>Знаменський Д.</i> Трансформація свідомості людини і суспільства в умовах війни: філософсько – правовий аспект	290
<i>Кашипрук Ю. М.</i> Ромська громада Вінницької міської територіальної громади: між традицією, викликами та шляхом до інтеграції	294
<i>Макодрай П.А.</i> Житлова політика незалежної України: філософсько-правові засади та механізми реалізації	300
<i>Нікітенко О. І., Журавель В. В., Журавель І. В., Кримчанін Б. А.</i> Нормативно-правове регулювання реалізації мовної політики у сфері забезпечення державної безпеки України правоохоронними органами	304
<i>Порубянський А.В.</i> Феномен голодомору в Україні: філософсько-етичний аналіз	308
<i>Предместніков О.Г.</i> Адвокатська діяльність у сучасному суспільстві: філософсько – правовий вимір.....	312
<i>Скребовська С. В., Ігольников О.Є.</i> Етика цитування: правове забезпечення оригінальності в наукових дослідженнях у сучасному цифровому просторі ...	316
<i>Ступін Н., Глинська Л.</i> Сучасні проблеми православно-церковного життя в Україні	319
<i>Цибульський І., Афанасьєва Л.</i> Релігійна етика як предмет філософської рефлексії	322
<i>Цюрупа М. В.</i> Мовне середовище і мовна культура – фактори здорового духовного життя суспільства	325
<i>Чичановський І. О.</i> Триєдина ідентичність як філософсько-правовий механізм збереження соціокультурної цілісності в умовах війни	331

Шевчук А.В. Формування освіченого громадянства в Україні: філософсько–
правові засади та європейські цінності335.

О. І. Федюніна

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК МЕТА І РЕСУРС ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Сучасний етап розвитку українського суспільства визначається активізацією євроінтеграційних процесів, що зумовлює необхідність оновлення змісту вищої педагогічної освіти відповідно до європейських стандартів і ціннісних орієнтирів. У цьому контексті освіта постає не лише як інструмент передачі знань, а як ключовий чинник формування громадянської свідомості, демократичної культури та соціальної відповідальності особистості. Особливого значення зазначені трансформації набувають у підготовці вчителів української мови та літератури, які виступають не лише носіями мовно-культурної традиції, а й активними трансляторами ціннісних орієнтирів демократичного суспільства, провідниками ідей гуманізму, толерантності та міжкультурного діалогу.

З огляду на це, професійна підготовка майбутнього вчителя-філолога має бути спрямована на формування не лише мовно-комунікативної, а й аксіологічної компетентності, що передбачає усвідомлення значущості європейських цінностей і здатність інтегрувати їх у власну педагогічну практику. Учитель-словесник у сучасних умовах виконує важливу соціокультурну місію – сприяє становленню особистості учня як відповідального громадянина, здатного до критичного мислення, поваги до прав людини та конструктивної взаємодії в багатокультурному середовищі [3, с. 176].

Крім того, у контексті інформаційного суспільства та гібридних викликів особливої ваги набуває здатність майбутнього педагога орієнтуватися в медіапросторі, критично осмислювати інформацію та формувати відповідні навички в учнів. Це актуалізує необхідність поєднання філологічної підготовки з розвитком інфомедійної грамотності як складника професійної компетентності

вчителя. Таким чином, модернізація підготовки вчителів української мови та літератури має відбуватися на засадах інтеграції європейських цінностей, компетентнісного та аксіологічного підходів, що забезпечить підготовку фахівця, здатного ефективно діяти в умовах європейського освітнього простору.

Європейські цінності (повага до людської гідності, свобода, демократія, рівність, верховенство права, права людини) визначаються як базові орієнтири розвитку освітніх систем країн Європейського Союзу [2, с. 28]. У контексті підготовки майбутнього вчителя-філолога вони набувають подвійного значення: з одного боку, постають як мета освітнього процесу (формування ціннісної свідомості, громадянської відповідальності, толерантності), з іншого – як ресурс, що визначає зміст, методи й форми професійної підготовки.

Реалізація аксіологічного підходу у філологічній освіті передбачає інтеграцію європейських цінностей у зміст навчальних дисциплін, зокрема через добір текстів, що репрезентують гуманістичні ідеї, міжкультурний діалог, проблематику прав людини. Важливим є також використання інтерактивних методів навчання (дискусій, кейс-аналізу, проєктної діяльності), які сприяють формуванню критичного мислення та здатності до рефлексії.

Окрему роль у цьому процесі відіграє розвиток інфомедійної грамотності майбутніх учителів, що забезпечує їхню здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, протидіяти дезінформації та формувати відповідні компетентності в учнів [1, с. 113]. У цьому контексті європейські цінності виступають не лише змістовим орієнтиром, а й критерієм оцінювання інформації.

Таким чином, інтеграція європейських цінностей у підготовку сучасного вчителя української мови та літератури сприяє формуванню фахівця нового типу – компетентного, соціально відповідального, відкритого до інновацій та здатного до ефективної професійної діяльності в умовах європейського освітнього простору. Такий учитель володіє не лише ґрунтовними фаховими знаннями, а й розвиненою ціннісною свідомістю, що виявляється у готовності до міжкультурного діалогу, дотриманні принципів академічної доброчесності,

повазі до прав людини та утвердженні демократичних засад у педагогічній взаємодії.

Водночас європейські цінності постають не лише як стратегічна мета професійної підготовки, а і як дієвий ресурс оновлення її змісту, форм і методів, що забезпечує переорієнтацію освітнього процесу на особистісний розвиток здобувача освіти, формування його критичного мислення та громадянської активності. У цьому контексті особливої ваги набуває міждисциплінарна інтеграція, упровадження компетентісно орієнтованих технологій навчання та розвиток інфомедійної грамотності як необхідної складової професійної підготовки вчителя-філолога.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в розробленні й апробації ефективних методичних моделей реалізації аксіологічного підходу в системі педагогічної освіти, зокрема через оновлення змісту освітніх компонентів, створення навчально-методичного забезпечення та впровадження інноваційних педагогічних практик, спрямованих на формування європейської ціннісної парадигми майбутнього вчителя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пометун О.І. Розвиток критичного мислення учнів: навч.-метод. посіб. К.: Освіта, 2018. 192 с.
2. Національна академія педагогічних наук України Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. К., 2016. 40 с.
3. Кремень В.Г. Філософія освіти: навч. посіб. К.: Грамота, 2018. 304 с.

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

**Х МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНЦІОНУВАННЯ МОВИ
І ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»**

21-22 травня 2026 року

м. Запоріжжя

Відповідальний за випуск: *Тетяна Сіроштан*

Юлія Надольська

Тетяна Харченко

Адреса видавництва:

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна,

69000

<https://mdpu.org.ua/>